

контексті партійної програми. Вони відстоювали ідеї єдиної і неподільної Росії, але в умовах приходу до влади більшовиків, погодились на участь у виборах до Українських Установчих Зборів, дотримувались принципу надання Україні автономії, при умові збереження єдності держави. Негативно ставились до входження Харківської губернії під юрисдикції України, відстоювали право російської мови бути державною в Україні, визнали входження своїх членів до гетьманського уряду.

Список використаних джерел:

1. Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО України). - Ф. 268, оп 1, спр. 4. -170 арк.
2. Там само. - Спр. 5.-143 арк.
3. Там само. - Спр. 6. - 161 арк.
4. Съезд партии к.-д. // Вестник партии народной свободы. - 1918. - № 9. – 336 с.
5. Протоколы Центрального Комитета и заграничных групп конституционно-демократической партии: в 6 т. - Т. 3. Протоколы Центрального Комитета конституционно-демократической партии. 1915-1920 гг. - М.: (РОССПЭН), 1998. -590 с.
6. Донченко С.П. Ліберальні партії України (1900-1919) / Донченко С.П. - Дніпродзержинськ: Видавничий відділ ДДТЦ, 2004. - 379 с.
7. Золотарьов В.С. Виникнення та діяльність Харківського комітету Конституційно – демократичної партії // В.С. Золотарьов.- Культура народів Причорномор'я. Таврический Национальный университета им. В.И. Вернадского.-2007.-Т 116, С. 46-50.
8. Колесник В. Ф. Українські ліберально-демократичні партії в Російській імперії на початку ХХ століття / В. Колесник, Л. Могильний. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2005. - 244 с.

ПРОБЛЕМА НАВЧАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ СТУДЕНТІВ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Іванова Т.А.

*старший викладач кафедри мовної та профільної підготовки
Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна
м. Харків, Україна*

У статті розглядається проблема навчання мовленнєвої діяльності англійською мовою студентів, які вивчають цю мову як іноземну. Важливість цього питання виникає через сучасну потребу виховувати

висококваліфікованих, комунікативно компетентних міжнародних професіоналів, особливо в галузі права.

Взаємодії між студентами та викладачами в процесі навчання сприяє дистанційне навчання, визнане вченими як освітній формат, де студенти та викладачі фізично розділені, але підтримують спілкування за допомогою різних технологічних засобів. Серед цих інструментів виділяється Zoom як сервіс для організації онлайн-занять. Його функції включають відео- та аудіозв'язок, показ екрана зі звуком і функцію чату для обміну повідомленнями.

У світлі глобальних викликів, пов'язаних з пандемією Covid-19 і триваючою війною в Україні, необхідність і актуальність дистанційного навчання стала ще більш гострою. Як підкреслюють такі науковці, як В. Кухаренко та В. Бондаренко, прийняття кризових або екстрених стратегій дистанційного навчання було вкрай необхідним для вітчизняних навчальних закладів [4].

Одним із критичних факторів, який значно покращує розвиток умінь і навичок учнів у мовленнєвій діяльності, є прийняття студентоцентричної моделі, адаптованої до їхніх інтересів і потреб. Сучасний рівень розвитку мовленнєвих умінь і навичок студентів на цільовій мові не відповідає вимогам сучасної освіти, що підкреслює актуальність даної проблеми.

Сучасні вчені підкреслюють зміну основної мети навчання в сучасних освітніх контекстах. Замість того, щоб просто передавати знання від вчителя до учня, як це робиться в традиційній системі навчання, де центральною фігурою є вчитель, акцент робиться на оптимізації викладання іноземної мови та активному залученні студентів як зацікавлених і ініціативних учасників процесу навчання. «Інтеграція інноваційних педагогічних практик передбачає відхід від традиційних педагогічних підходів до студентоцентричної моделі, яка надає пріоритет інтересам і потребам учнів» [6, с. 131].

У контексті глобалізації основна мета викладання англійської мови виходить за межі простого оволодіння мовною системою або отримання

лінгвістичних знань; скоріше, він спрямований на те, щоб озброїти учнів здатністю до ефективної комунікації. «Хоча питання оволодіння рідною та іноземною мовами широко обговорюються в методичній літературі, важливо зазначити, що ці процеси відрізняються один від одного» [5, с. 108].

Розглядаючи підготовку юристів-міжнародників до вимог сучасності, необхідно підкреслити, що випускники юридичного факультету спеціальності «Міжнародне право» повинні володіти комунікативною компетентністю. Це передбачає здатність ефективно спілкуватися англійською мовою як з носіями мови, так і з нерідними, які використовують її як другу мову. За відсутності середовища занурення в природну мову вчителі англійської мови відіграють вирішальну роль у моделюванні відповідної вербальної та невербальної комунікаційної поведінки.

Неодмінною умовою формування в учнів умінь творчо використовувати засвоєний мовний і мовленнєвий матеріал є комунікативна спрямованість процесу навчання іноземної мови. Незалежно від навчального контексту, основною метою має бути виховання в учнів навичок використання мови для досягнення комунікативних цілей. Фундаментальним принципом навчання комунікативної мови є спільне залучення всіх учасників навчального процесу. Цей принцип підкреслює співпрацю між студентами та викладачами у визначенні цілей вивчення мови в конкретному контексті, виборі оптимальних стратегій для досягнення цих цілей, виборі навчальних матеріалів та використанні інформаційних і комунікаційних технологій, адаптованих до процесу вивчення мови [2].

Як зазначалося раніше, відмінною рисою комунікативного підходу до навчання мови є його спрямованість на формування в учнів здатності творчо й точно використовувати накопичені лінгвістичні знання та мовленнєві здібності для досягнення комунікативних цілей [5]. Тому в рамках навчання комунікативної мови першочерговим завданням є виховання в студентів, які вивчають іноземну мову як спеціальність, уміння правильно, творчо та доречно

використовувати засвоєні мовні та мовленнєві ресурси для реалізації своїх комунікативних намірів. Для досягнення цих цілей вкрай важливо підвищити комунікативну активність студентів, залучаючи їх до вербальної комунікаційної діяльності цільовою мовою та заохочуючи творче використання їхніх мовних та мовленнєвих навичок під час спілкування в реальному житті.

Випускники юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна за спеціальністю «Міжнародне право» повинні набути здатності творчо та ефективно використовувати іноземну мову, яку вони вивчають, у вербальному спілкуванні на міжнародному та міжкультурному рівнях. Це вимагає досягнення рівня володіння мовою, максимально наближеного до носія мови з лінгвістичною освітою. У сучасних умовах інтеграція інноваційних методологій у практику викладання англійської мови є важливою для підвищення ефективності підготовки кваліфікованих спеціалістів у галузі міжнародного права. Ефективність впровадження інновацій у систему освіти значною мірою залежить від раціонального розподілу ролей між учасниками навчального процесу – учнями та вчителями. Співпраця, взаємна повага та спільне усвідомлення відповідальності як за процес вивчення мови, так і за його результати є ключовими факторами, що сприяють підвищенню ефективності викладання англійської мови. «Серед фахівців у галузі іноземної мовної освіти переважає думка, що ми повинні перенести увагу з навчання мови на опанування мови» [1, с. 37]. Це твердження має особливу актуальність у контекстах, де основною метою є розвиток здатності студентів брати участь як свідомі, активні учасники процесу вивчення мови, надаючи їм можливість творчо використовувати набуті матеріали під час усного спілкування.

Метою статті є розробка методики формування та вдосконалення навичок і вмінь мовленнєвої діяльності англійською мовою у студентів юридичного факультету спеціальності «Міжнародне право».

Для розвитку творчих здібностей студентів англійської мови важливо створити сприятливі умови, що стимулюють їх творчу діяльність. Студенти

повинні мати вміння чітко формулювати свої думки, погляди, ставлення до різних проблем, а також бути готовими творчо використовувати мовні та мовленнєві можливості під час дискусій [2].

Крім того, надзвичайно важливо розвивати їх здатність поважати думки та ідеї інших учасників, навіть ті, що відрізняються від їхніх власних.

Вибір навчальних матеріалів відіграє ключову роль у процесі навчання англійської мови. Ці матеріали повинні відповідати певним методичним критеріям. Текстові матеріали мають бути автентичними, привабливими для учнів, відповідати їхньому віку, освітньому та інтелектуальному рівню. Вони мають надавати моделі мовленнєвої поведінки носіїв мови в реальних життєвих ситуаціях, тим самим слугуючи значущими мотиваційними інструментами для підвищення рівня володіння мовою серед студентів, які навчаються на юридичному факультеті з міжнародного права.

Учні повинні активно залучатися до діяльності, спрямованої на виховання творчого використання набутого мовного та мовленнєвого матеріалу для досягнення комунікативних цілей. Ця розвиваюча робота повинна бути інтегрована в усі етапи вивчення мови, при цьому навчальний процес повинен бути адаптований до специфіки кожного етапу.

У перший рік навчання головною метою є виховання творчих навичок студентів на базовому рівні. Першокурсники спеціальності «Міжнародне право» протягом першого семестру зосереджені на вивченні фонетичної системи англійської мови, її вимови та основ граматики (включаючи частини мови та типи питань). У другому семестрі розглядаються такі теми, як дні тижня, числа, країни та національності, особиста інформація, родина та друзі.

Згодом уточнюються комунікативні ролі учасників і досліджуються соціокультурні контексти. Студенти другого курсу мають вивчати такі теми, як "My Family", "Online Meetings", "Seasons and Weather", "Foreign Languages in People's Lives", "My Favourite Day", "Countries and Languages", "My Working Day

and Day Off", "Job and Profession", "City and Country Life", "Holidays", "The Place I Live In" and "Famous Inventions".

На наступному етапі, коли діалогічні наміри мовця стають поступово інтегрованими в послідовність висловлювань у комунікативному акті, відбувається плановий розвиток і посилення раніше набутих творчих навичок на більш високому рівні, як кількісно, так і якісно. Наприклад, на третьому курсі студентам пропонуються такі теми, як "My Hobbies", "The Films I Like", "My Music Tastes", "Clothes and Fashion". "Famous Personalities", "Books and Reading", "Sports in Our Life", "Ukraine", "Law", "Crime", Ці теми спрямовані на подальший розвиток і вдосконалення комунікативних здібностей студентів, одночасно розширюючи сферу їх обговорення та аналізу.

Таким чином, як підкреслювалося в цьому дослідженні, розвиток і вдосконалення творчих навичок іноземної мови має бути безперервним зусиллям на всіх етапах викладання англійської мови. Однак наголос на розвитку творчих навичок іноземної мови стає особливо значущим на старших курсах, що тісно узгоджується з цілями викладання мови як спеціальності на цьому просунутому етапі.

На поглибленому рівні першочерговою метою навчання іноземної мови є удосконалення раніше набутих умінь і навичок при одночасному розвитку творчих здібностей учнів. Щоб вирішити цю проблему, ми розробили системний методологічний підхід, адаптований до потреб цієї когорти студентів на цьому етапі їхнього навчання. Ця методична основа разом із відповідним набором завдань і вправ призначена для підвищення та вдосконалення наявних навичок на вищій рівень. Основним у нашому підході є відданість принципам спілкування, інтерактивності та узгодження освітнього процесу з інтересами та потребами студентів – основоположних принципів комунікативного викладання мови. Реалізація запропонованої нами моделі навчання спрямована на розкриття творчого потенціалу учнів і надання широких можливостей для активізації їх творчої мовленнєвої діяльності.

Суть розробленої нами системи полягає в побудові методології, заснованої на цих принципах навчання, сприянні мотивації студентів для більш ефективного засвоєння мови та використанні підбраного комплексу вправ, спрямованих на систематичне навчання творчої мовленнєвої діяльності англійською мовою студентів юридичного факультету, що спеціалізуються в міжнародному праві.

Список використаних джерел:

1. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
2. Bygate M. Effects of task repetition on the structure and control of language/ eds. M. Bygate, P. Skehan, M Swain. *Task based learning: Language Teaching, Learning and Assessment*. London: Longman, 2001, pp. 23-48.
3. Gee J.P. Pleasure, learning, video games and life: The projective stance /eds. M. Knobel, C. Lankshvar. *A New Literacy Studies Sampler*. New York:Peter Lang, 2007, pp. 95-114.
4. Lynch T. Learning from the transcripts of an oral communication task. *ELT Journal*. Oxford: Oxford University Press, 2007. No 61/4, pp. 311-320.
5. Perakylia A. Conversation analysis / eds. J.Y. Gianpietro Gobo, C. Seale, D. Sieveman. *Qualitative Research Practice*. London: Sage, 2004, pp. 165-179.
6. Widdowson H. Knowledge of Language and Ability for Use, *Applied linguistics*.1989, No 10/2, pp. 128-37.

МОТИВАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Кібенко Любов

*старша викладачка кафедри європейських мов
Харківського державного біотехнологічного університету,
м. Харків, Україна*

У контексті розвитку іншомовної комунікативної компетентності мотивація відіграє особливо важливу роль, оскільки вона забезпечує стійкий інтерес до навчання, стимулює активність у виконанні завдань та сприяє формуванню позитивного ставлення до іноземної мови. Останні роки роль іноземних мов у сучасному світі стрімко зростає, адже володіння іноземною